

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

01.09.2021 nr. 04/6645

La nr. 06/2-3761 din 17.08.2021

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Urmare examinării *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 59/MEI/2021)*, transmis repetat spre expertiză juridică, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul elaborat vine să ajusteze prevederile reglementărilor din domeniul mediului de afaceri ale *Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi* și a sancțiunilor aplicate în situația încălcării normelor juridice care impun o anumită conduită din *Codul contravențional*, prin prisma constatărilor Curții Constituționale conform *Hotărîrii nr. 2/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Sesizarea nr. 154g/2017)*.

În contextul examinării proiectului, la **art. I** obiecții de ordin conceptual nu avem de formulat.

Privitor la **art. II**, prin care se propune completarea art. 263 din *Codul contravențional* cu alin. (4¹), în temeiul căruia *desfășurarea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de întreprinzător interzise de legislație, inclusiv a celor permise în mod exclusiv întreprinderilor de stat se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice*, remarcăm următoarele:

- art. 263 din *Codul contravențional* stabilește sancțiuni contravenționale pentru desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător, faptele ce constituie desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător în sensul contravenției fiind prevăzute la fiecare alineat al acestui articol. Astfel, în prezent, *Codul contravențional* nu sancționează desfășurarea unei activități interzise de lege;

- desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege constituie componența unei infracțiuni, a căror urmări prejudiciabile sunt condiționate de quantumul venitului obținut în proporții mari în sensul art. 126 din *Codul penal*, fiind pedepsită în temeiul art. 241 alin. (1) lit. b) din *Codul penal*, ce prevede sancționarea pentru *practicarea ilegală a activității de întreprinzător prin desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege* cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 200 de ore, iar persoana

juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Prin urmare, pentru a delimita contravenția de infracțiune pentru desfășurarea unei activități interzise de lege se impune ca urmările prejudiciabile să fie condiționate de cuantumul venitului obținut în proporții mici, ceea ce ar acoperi fapta de desfășurare a unei activități interzise de lege a căror urmări prejudiciabile sunt condiționate de cuantumul venitului obținut în proporții mici.

Totodată, autorul urma a ține cont de faptul că, modificarea *Codului contravențional* se face de Ministerul Justiției, având în vedere dispoziția Prim-ministrului Republicii Moldova nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016 pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, în scopul reducerii numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru intrarea în vigoare a noilor instituții/proceduri sau a celor revizuite în scopul adaptării și asimilării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica
Date: 2021.09.02 09:50:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-25-23, fax 022-26-25-17

17.03.2021 nr. 04-06/194/264

La nr. _____

Ministerul Economiei și Infrastructurii
secretariat@mei.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor, la indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-68-1401 din 25.02.2021, a examinat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. unic 59/MEI/2021) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Conform art. 263 alin. (1) din Codul contravențional, desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil, se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale.

Subsecvent, potrivit alin. (4) din același articol, desfășurarea unei activități de întreprinzător fără autorizație, licență sau certificat, eliberate de autoritatea competentă în temeiul legii, se sancționează cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale.

Astfel, considerăm inoportună completarea art. 263 din Codul contravențional cu alin. (4¹) „*Desfășurarea activităților economice interzise pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv a celor permise în mod exclusiv întreprinderilor de stat*”, în contextul în care cadrul legal actual reglementează răspunderea contravențională pentru „*Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător*”.

Totodată, sintagma „*activități economice interzise pe teritoriul Republicii Moldova*” are un caracter ambiguu, or autorul proiectului urmează să precizeze în mod expres la care activități se referă, luând în considerare că în prezent este prevăzută răspunderea penală/contravențională pentru anumite activități economice interzise de lege.

Referitor la confiscarea venitului brut obținut în urma desfășurării ilegale a activității de întreprinzător, menționăm că potrivit art. 439⁷ alin. (1)-(3) din Codul contravențional, confiscarea specială constă în trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2).

În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

Sînt pasibile confiscării speciale bunurile:

- a) utilizate sau destinate pentru săvîrșirea unei contravenții;
- b) rezultate din săvîrșirea contravenției, precum și orice venituri generate de aceste bunuri;
- c) date pentru a determina săvîrșirea unei contravenții sau pentru a-l răsplăti pe contravenient;
- d) deținute contrar regimului stabilit de legislație și depistate pe parcursul desfășurării procesului contravențional;
- e) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din contravenții sau din veniturile generate de aceste bunuri.

Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constator.

Adițional, în pct. 53 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 30.01.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Curtea a statuat că desfășurarea activității de întreprinzător fără licență poate atrage și răspunderea în baza Codului contravențional (de ex: art. 169 lit. (1), art. 197, art. 248, art. 263 alin. (4), art. 277/1 alin. (2) etc.).

Totodată, deși art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845/1992 operează cu noțiunea de "amendă", aceasta are în esență natura unei confiscări a veniturilor obținute ilicit, deoarece se încasează mărimea venitului brut. Prin urmare, natura sancțiunii este neclară (pct. 54 din HCC nr. 2/2018).

De asemenea, Curtea a constatat că art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845/1992 instituie amenda într-o formă absolut determinată, iar instanța de judecată nu are posibilitatea individualizării sancțiunii, rolul său fiind redus la o simplă formalitate de validare a actului de constatare. (pct. 55 și 56 din HCC nr. 2/2018).

În partea ce ține de argumentul invocat în nota informativă, precum că „*Excluderea din art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845/1992, a textelor declarate neconstituționale lipsește norma de logică juridică, în partea ce ține de activitatea fără licență, precum și aplicarea sancțiunii pentru acest delict*”, specificăm că răspunderea pentru desfășurarea activității de întreprinzător fără licență este reglementată și în Codul contravențional.

Secretar de stat

Tatiana IVANICICHINA

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2021.03.18 15:26:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Gheorghe Zgherea
(022)26-28-97